

LPA idag

2 • 2018

Jag kan uppriktigt rekommendera LPA:s fritidsförsäkring på grund av det omfattande skyddet, säger Jaana Laine.

Vad som helst kan hända!

Lantbruket är en av de branscher där risken för olycksfall är störst. Här i Finland har lyckligtvis de jord- och skogsbruksföretagare, fiskare och renskötare som pensionsförsäkras enligt LFÖPL även en lagstadgad OFLA-arbetskadeförsäkring.

OFLA-försäkringen täcker mycket

OFLA-arbetskadeförsäkringen betalar ersättningar vid olycksfall och yrkessjukdomar som uppkommit i lantbruksföretagararbete och i kompletterande verksamhet i samband med det. Försäkringen gäller automatiskt alla som är obligatoriskt LFÖPL-försäkrade.

Försäkringsskyddet och ersättningarna är omfattande jämfört med separata frivilliga olycksfallsförsäkringar. Försäkringen ersätter behövlig vård och behandling, undersökningar, läkemedel och terapier, kostnaderna för vårdresor, fysikalisk behandling och annan behövlig rehabilitering, till exempel hjälpmedel för att kunna röra sig och klara vardagen. Som ersättning för inkomstbortfall betalas dagpenning eller olycksfallspension under den tid arbets- och funktionsförmågan är begränsad. Om ett bestående men uppkommer i den allmänna funktionsförmågan betalas menersättning. Även vårdbidrag kan betalas när hjälp behövs av utomstående.

Om en skada eller yrkessjukdom är hinder för att arbeta som tidigare, är det möjligt att få yrkesinriktad rehabilitering i form av hjälpmedel för arbetet, till exempel extra manövereringsanordningar för arbetsmaskiner. Även utbildning för ett helt nytt yrke kan på

vissa grunder ersättas som yrkesinriktad rehabilitering.

Det finns inte något ersättningstak för vårdkostnaderna, utan kostnader och läkemedel ersätts utan någon övre gräns då de är nödvändiga på grund av en skada eller sjukdom som ersätts. Försäkringen har inte heller någon självrisk. Om ett olycksfall eller en yrkessjukdom lett till döden betalas också familjepension och begravningshjälp.

– OFLA-försäkringen täcker väldigt mycket, ersättningarna betalas utan kostnadstak och ersättningsärendena sköts numera snabbt hos oss. Dessutom har våra kunder denna vår fått tillgång till en elektronisk skadeanmälan, som redan fått god respons, påminner olycksfallsenhetens chef Jaana Laine.

Fritiden är minsann farlig

När du har en arbetskadeförsäkring kan du också teckna en fritidsolycksfallsförsäkring, som ersätter olycksfall i privathushållet, i hobbyer och annars på fritiden. Tänk på att många idrottsgrenar är rätt riskfyllda. OFLA-fritidsförsäkringen har inte några grenbegränsningar, vilket däremot många andra fritidsförsäkringar har i dag.

– Vi har stött på hobbygrenar av varierande slag när vi ersatt skador. De mest exotiska har kanske varit väggklättring och hängflygning. När jag åkt slalom har jag själv råkat ut för farliga situationer där en försäkring verkligen varit av nöden. Å andra sidan så kan vad som helst hända också hemma i en bekant och trygg miljö, funderar Jaana.

Kom ihåg att jämföra försäkringar

Om du funderar på att ta en fritidsolycksfallsförsäkring är det en god idé att jämföra olika försäkringar. Det finns betydande skillnader mellan olika bolag i fråga om vad försäkringen täcker. En jämförelse är inte lätt men viktig om du vill få full valuta för pengarna. Det är vanligt att vissa idrottsgrenar utesluts, att vårdkostnaderna har ersättningstak eller att till exempel fysikalisk behandling utesluts. Kontrollera också ersättningen för bestående men och engångsersättningen vid ett dödsfall.

Överraskande situationer på fritiden

På fritiden slappnar man av och aktar sig kanske inte lika mycket som i arbetet. Man

kan hamna i de mest oväntade situationer på småtimmarna, kanske på teaterklubbens avslutningsfest. De vanligaste skadorna är ändå försträckningar och benbrott. Utöver kroppsskador ersätts på särskilda grunder vissa föremål som gått sönder i samband med ett olycksfall, till exempel glasögon och proteser.

– Fritiden behövs ju som motvikt till vardagslivet. Även där kommer vi med i bilden och ger trygghet inte bara i arbetet utan också på fritiden. Vad som helst kan hända, sånt är livet. Allt går bra bara du ser till att du och din familj har ett tillräckligt täckande försäkringsskydd och låter oss sköta resten, tipsar Jaana.

I enlighet med vår vision:

Vi tryggar din vardag och stöder ditt arbete!

Du kommer väl ihåg att uppdatera försäkringsskyddet så att det motsvarar ditt arbete på gården. När du får dagpenning eller pension som ersättning för inkomstbortfall baseras den på arbetsinkomsten.

Om ditt arbete inte uppfyller villkoren för en obligatorisk försäkring kan du teckna en frivillig OFLA-försäkring.

För mer information om försäkringarna gå in på lpa.fi eller kontakta en LPA-ombudsman eller vår kundtjänst, växel 029 435 11.

Du kan anmäla olycksfall också elektroniskt

Det går nu lätt att anmäla olycksfall och misstänkta yrkessjukdomar till LPA genom vår nya skadeanmälan. En elektronisk skadeanmälan kan fyllas i på våra e-tjänster.

För att göra skadeanmälan loggar du först in på LPA:s e-tjänster med dina nätbankskoder. Inloggningen med nätbankskoder används för att säkerställa personens identitet och fungerar som en underskrift på skadeanmälan.

Bra att veta

För att det ska gå lätt och snabbt att göra skadeanmälan bör du redan innan du loggar in och påbörjar anmälan ta fram alla handlingar som gäller skadan och ditt kontonummer.

Observera att din inloggning i LPA:s e-tjänster gäller i högst 60 minuter. Efter det avbryts sessionen och du måste logga in på nytt.

Om du inte hunnit bli klar med din skadeanmälan inom 60 minuter raderas den när sessionen avbryts. Du måste i så fall börja om från början. Det går inte att spara en halvfärdig anmälan i systemet. Om sessionen avbryts visas ändå ett sammandrag av de ifyllda punkterna, och om du vill kan du kopiera och spara det på din dator.

Du kan också göra enbart en reseräkning

Om du redan tidigare har lämnat in skadeanmälan till LPA kan du senare anmäla de tillhörande resekostnaderna elektroniskt. Kvittona på andra kostnader som skadan orsakat skickar du per post till LPA.

När du skickar kvitton eller tilläggsutredningar till LPA ska du ange vilken skada de gäller. Skriv alltså skadedatum och din personbeteckning eller ersättningsärendets nummer på alla bilagor som du skickar till oss.

Vi utvecklar vårt utbud av elektroniska tjänster

Senare under året kommer det också att bli möjligt att skicka kvitton och andra bilagor via e-tjänsterna. Vi informerar närmare när den nya tjänsten tas i bruk.

Anvisningar för att fylla i skadeanmälan

Medan du fyller i skadeanmälan hittar du bakom infoknappen instruktioner och ytterligare information om de olika punkterna. Anvisningar finns dessutom på vår webbplats. LPA-ombudsmännen ger också råd och hjälp med skadeanmälan.

Fyll i en elektronisk skadeanmälan
lpa.fi/etjanster

Observera att inloggningen gäller i högst 60 minuter. Efter det måste man logga in på nytt.

Betalningsförbindelsen säkrar snabb vård

När en person råkat ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbats av en yrkessjukdom är det ändamålsenligt att vården sker så snabbt som möjligt i syfte att återställa arbetsförmågan. På grund av vårdköerna kan det ändå ibland dröja innan man får tid till undersökningar och behandlingar.

Din OFLA-arbetskadeförsäkring säkerställer att du får vård snabbt och kan återhämta dig och återgå i arbete snarast möjligt.

När behövs en betalningsförbindelse?

En olycksfallsskada kräver ibland mer omfattande undersökningar än röntgenundersökningar och dessutom fortsatt vård. Sådana åtgärder är till exempel magnetundersökningar,

titthålsingrepp och operationer. För dem behövs en betalningsförbindelse från LPA. När du fått en betalningsförbindelse behöver du inte oroa dig för om kostnaderna ersätts, och du betalar inte själv, utan vårdinrättningen fakturerar LPA direkt för åtgärden.

Det behövs ingen betalningsförbindelse för brådskande, omedelbar vård eller för basvård. Vården ersätts om den behövs på grund av en skada eller sjukdom som ersätts. Du svarar dock själv för kostnaderna tills LPA har avgjort om skadefallet och den vård som skadan kräver ska ersättas.

Du kan välja om du vill söka vård inom den offentliga hälso- och sjukvården eller vid någon annan vårdinrättning. Kom ändå ihåg att det alltid behövs en betalningsförbindelse för

fortsatt vård på en privat inrättning. Vårdinrättningen begär förbindelsen av LPA.

Hur får man en förbindelse?

Om den behandlande läkaren föreslår en sådan undersökning, åtgärd eller rehabilitering att du behöver och kan få en betalningsförbindelse, ska du berätta att du har en arbetsskadeförsäkring i LPA. Den behandlande läkaren eller vårdinrättningen skickar då utan dröjsmål en vårdplan till LPA och begär en betalningsförbindelse.

Själv behöver du bara fylla i och skicka skadeanmälan till LPA. Vi kan inte bevilja en betalningsförbindelse förrän skadeanmälan kommit till LPA. Gör alltså skadeanmälan snarast efter att du råkat ut för ett olycksfall och

beskriv händelseförloppet noggrant. Det behövs för att ersättningsärendet ska kunna behandlas snabbt.

Förbindelsen ordnas omgående

En begäran om betalningsförbindelse behandlas så snart LPA fått din skadeanmälan och vårdanteckningarna från vårdinrättningen. I allmänhet kan ärendet avgöras inom en-två dagar.

Även om det är meningen att den planerade åtgärden ska utföras först senare lönar det sig att ordna betalningsförbindelsen i god tid före det.

Viktigast att du tillfrisknar

När LPA fattat beslut om beviljande av en betalningsförbindelse skickar vi förbindelsen direkt till vårdinrätt-

Du behöver ingen betalningsförbindelse för brådskande, omedelbar vård eller för basvård.

ningen och ringer dig om saken. Du får också ett skriftligt beslut om betalningsförbindelsen med posten.

Det viktigaste är att du tillfrisknar. LPA kan därför styra betalningsförbindelsen till en sådan vårdinrättning nära dig där du får vård snabbast. Vi vill på det sättet säkerställa att undersökningen och vården av din skada kan inledas så snart som möjligt.

När läkemedel ordinerats för en olycksfallsskada eller yrkessjukdom betalar man först själv på apoteket. Sedan kan man söka ersättning från LPA inom ett år från att läkemedlen tagits ut.

Betalningsförbindelser också för läkemedel

Om du på grund av en olycksfallsskada eller yrkessjukdom har ordinerats en långvarig eller dyr medicinering (till exempel astmamedicin eller smärtmedicin vid en svår skada) kan LPA bevilja en betalningsförbindelse för de nödvändiga läkemedlen. Med förbindelsen får du de läkemedel och andra förnödenheter som nämns i förbindelsen avgiftsfritt på apoteket, som fakturerar LPA direkt för kostnaderna.

SPARA BETALNINGSFÖRBINDELSEN

För att få en betalningsförbindelse ska du skicka receptet eller en utskrift från Kanta-tjänsten till LPA. Det måste framgå att läkemedlet har ordinerats på grund av en olycksfallsskada eller yrkessjukdom. Du behöver betalningsförbindelsen varje gång du tar ut läkemedel på apoteket, så ta väl vara på den.

Betalningsförbindelsen har en särskild kod som apoteket behöver för att kunna fakturera LPA. Förbindelsen innehåller också andra anvisningar för apoteket. Du kan till exempel ta en bild av betalningsförbindelsen med mobilen och visa bilden när du tar ut läkemedel.

KOLLA RECEPTEN PÅ NÄTET ELLER FRÅGA PÅ APOTEKET

Du ser dina gällande recept på kanta.fi under **Mina Kanta-sidor**. Du kan också be apoteket kontrollera dina gällande recept i Receptcentret.

Om antalet läkemedel som ersätts eller något av läkemedlen ändras ska du begära en ny betalningsförbindelse från LPA med de nya uppgifterna om läkemedel.

I frågor om betalningsförbindelser kan du kontakta LPA:s kundtjänst eller skicka skyddad e-post via LPA:s webbplats.

Kloka gubben svarar

Här kan du ställa frågor till vår kloka gubbe om allt som gäller sambandet mellan arbete och hälsa. Inget fysiskt, psykiskt eller socialt är främmande för honom. Fråga vad som helst så får du ett klokt svar. Skicka din fråga till tyhy@mela.fi. Frågorna publiceras under signatur.

Den här gången kommer frågan från signaturen "Orolig"

Sommaren kommer och med den kommer släktens barn från stan. Barnen trivs bra på vår gård, men ibland har det varit nära ögat att något inträffat. Tillsvidare har vi kommit undan med blotta förskräckelsen. Vi går nog igenom reglerna i början av sommarlovet och repeterar dem när det behövs. Men hur ska vi kunna låta barnen ha roligt och garantera deras säkerhet mitt i all brådska?

SVAR

Fint att släktens barn kan tillbringa sommarlovet på er gård. De lär sig viktiga saker och får oförglömliga upplevelser.

Beroende på sin ålder behöver barnen övervakning, regler, någon som lyssnar på dem, trygga lekplatser och modeller för goda sysselsättningar. Det är också skäl att göra gårdsmiljön säker för barnen.

Ni har varit exemplariska när ni gått igenom reglerna och påmint om dem. Som ni antagligen har märkt så är barn mycket spontana och glömmar lätt reglerna om de blir distraherade av något annat. Om bollen rullar iväg springer barnet efter och glömmar att vägen är förbjudet område. Någon stor tänkare har sagt att repetitionen är kunskapens moder. Övervakning är också en viktig del av säkerheten för barn.

En lantgård är en stimulerande omgivning men också full av faror. Det lönar sig att göra en rundvandring med barnen och tillsammans lägga märke till vad som är farligt, fundera på vad barnen tryggt kan göra och hur miljön kan göras säkrare. Så här uppstår en god växelverkan där även de vuxna lär sig av barnen.

Finns det någon trevlig och trygg sysselsättning på er gård för barnen? Är lekplatserna tillräckligt intressanta och fantasieggande? Hinner de vuxna delta i barnens lekar? Hur fungerar du själv som modell för barnen? Du kan fundera på de här frågorna innan sommargästerna anländer.

Du får hjälp från LPA i frågor om säkerheten för barn. Bland annat kan broschyren **Gör lantgården barnsäker** beställas via lpa.fi > **publikationer**. På vår webbplats kan barn och vuxna också spela ett bondgårdsspel mela.fi/maatilapeli. Språket kan bytas till svenska.

Kloka arbetshälsogubben

Dröj inte med att anmäla olycksfall!

Gör alltid skadeanmälan så fort som möjligt när du råkat ut för ett olycksfall eller det misstänks att du har en arbetsrelaterad sjukdom.

Arbets-skador ska anmälas till LPA inom 60 dagar. Tiden räknas från det att skadefallet inträffade.

Det fordras alltid en skadeanmälan från den skadade. Enbart vårdinrättningens anmälan om vården och dess orsak räcker inte.

Kom också ihåg att varje skadefall kräver en egen skadeanmälan med en ingående beskrivning av händelseförloppet.

LPA:s årsöversikt 2017

CENTRALA SIFFROR

- Förmåner utbetalade till kunderna 1 177 mn euro
- Totala driftskostnader 24,3 mn euro
- Nettointäkter av placeringsverksamheten 12,5 mn euro
- 62 190 LFÖPL-pensionsförsäkrade, varav 3 016 stipendiater
- 83 275 OFLA-olycksfallsförsäkrade
- 117 132 pensionstagare
- 62 656 ansökningar
- 4 612 nya ersatta arbetsskador

LFÖPL-inkomst i snitt bland lantbruksföretagare 1 699 euro/mån

LFÖPL-inkomst i snitt bland stipendiater 1 963 euro/mån

Semesterberättigade husdjursföretagare 17 442

Vikariehjälp användes av 5 745

Inom projektet Ta hand om bonden träffade man över 1 000 lantbrukare

197 LPA-anställda, varav 40 ombudsmän

Läs verksamhetsberättelsen, verkställande direktörens översikt och bokslutet på lpa.fi > Om LPA > Årsredovisning

Goda relationer – en bättre vardag!

LPA har redan i flera år ordnat Må bra-dagar för att stödja lantbruksföretagare att orka med arbetet och må bra. Temat har varierat under åren. För en tid sedan genomförde vi en enkät bland våra kunder för att kartlägga vad de anser vara viktigast för välbefinnandet. Svaret var inte överraskande: ett gott parförhållande.

– Som tema för i år har vi valt mänskliga relationer och växelverkan, helt enligt kundernas önskemål. Att mänskliga relationer och växelverkan är av stor vikt för människans välbefinnande har även flera andra undersökningar visat. Speciellt i utmanande livssituationer orkar man bättre om relationerna med de närmaste är goda. Det är väsentligt att komma ihåg att vårda sina relationer, åtminstone med samma omsorg som vi ägnar våra kära produktionsdjur, påminner arbetshälso- teamledare Pirjo Saari.

Må bra i vardagen

Årets första Må bra-dag ordnades på Peurunka spa i april. Under evenemanget gavs vägledning både för att må bra i vardagen och för kroppens välbefinnande. Det berättades om vikten av att sköta konditionen och om att

vårda parrelationen. I den så kallade relations-soppan tog man tag i en ”het potatis”: hur man ska komma överens med olika generationer. På plats var också en arbetshandledare som gav råd om hur man kan ha kontroll över sitt eget arbete och utveckla sina arbetssätt.

Vid sidan om programpunkterna ordnades en minimässa kring arbetshälsa i samarbete med lokala aktörer. Bland andra var MTK, Proagria, Stödpersonsnätverket för landsbygden och Lokaltapiola representerade.

Goda råd för parförhållandet

Responsen var sporrande. Deltagarna uppskattade den varma stämningen och att dagen fokuserat på rätt frågor. Bland de närvarande fanns ett nyförälskat par, makar som sedan länge varit tillsammans, singlar och andra som var intresserade av ämnet. Det viktiga var att alla upplevde sig ha fått väggkost för den egna vardagen.

Projektarbetaren Eila Eerola, som svarar för mellersta Finland i projektet Välitö viljelijästä – Ta hand om bonden, berättar att inget varit mer sporrande än då hon under föredraget om parförhållandet såg ett gammalt par

fatta varandras händer, se på varandra med tårar i ögonen och lyfta tummen för henne. Då visste hon att budskapet gått hem och berört åhörarna. Man hade lyckats.

Fortsätter på hösten

Må bra-dagar ordnas under hela året med tyngdpunkt på slutet av året. Temat för alla dagar är detsamma, men det närmare innehållet varierar. Evenemanget inklusive måltider är gratis för deltagarna.

På svenska ordnas Må bra-dagar i Nyland på Haiko Gård 22.10.2018, i Åboland på Holiday Club Caribia 23.10.2018 och i Österbotten på Tropiclandia 2.11.2018. Utöver det övriga programmet kommer humorgruppen KAJ att uppträda på alla de här dagarna. Mer information läggs ut på LPA:s webbplats längre fram. Utnyttja möjligheten att vårda dig om dina relationer och sköta din egen hälsa!

– Vi utvecklar Må bra-dagarnas innehåll utifrån den respons vi får och vad som är aktuellt just då. Ge alltså respons och dela dina erfarenheter med oss, påminner Pirjo.

I höst ordnas
12 finskspråkiga och
3 svenskspråkiga
Må bra-dagar runtom
i Finland.

Innehållet och de som
talar och uppträder varierar
på de olika orterna.

På programmet står
föreläsningar, humor
och motion.

Kom med – ensam
eller tillsammans – och
få nya krafter och tips
för att må bra i vardagen.

Följ informationen
som kommer upp på
LPA:s webbplats.

ABC i välbefinnande för lantbruksföretagare

De som deltar i utbildningen

- får information om psykiskt välbefinnande och hur det kan påverkas
- uppmuntras att främja sitt eget och sina närståendes välbefinnande
- får kunskaper om hur man klarar motgångar i livet.

Den finskspråkiga kursen Maatalousyrittäjän hyvinvoinnin ABC är en två dagars utbildning om frågor av betydelse för både ens eget och de närståendes välbefinnande.

Kursen passar alla som är intresserade av frågor om att må bra.

Under kursen behandlas:

- mänskliga relationer och parförhållandet
- växelverkan
- känslor
- livskontroll
- stresshantering
- kriser och att klara dem
- var hjälp kan fås som stöd för att må bra.

Kursen bygger på utbildningspaketet *Mielenterveyden ensiapu@1* (Psykiska första hjälpen@1).

Utbildningen är avgiftsfri och sker i grupper om cirka 7–18 personer. LPA:s projekt *Ta hand om bonden* bekostar kost och logi för dem som deltar. Språket är alltså finska.

Du kan begära mer information om ABC-kursen marta.stromberg-nygard@mela.fi eller tyhy@mela.fi

Ta hand om bonden